

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, психології та педагогіки

Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ»

(назва освітнього компонента)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент нормативний

Форма здобуття освіти очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «221 «Стоматологія»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма «Стоматологія»

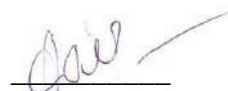
Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 1-й

Силабус освітнього компонента
розглянуто на засіданні кафедри
української мови, психології та
педагогіки

Протокол від
“29” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)
та ініціали)

проф. Фоміна Л. В.
(прізвище)

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем загальної та передфахової
підготовки

Протокол від
“30” серпня 2024 року № 1

Голова

(підпис)
(прізвище та ініціали)

проф. Мирошніченко М. С.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА:

1. Фоміна Людмила Володимирівна, завідувачка кафедри української мови, психології та педагогіки, к. філол. наук, професорка.
2. Калініченко Ольга Василівна, доцентка кафедри української мови, психології та педагогіки, к. філол. наук, доцентка.
3. Половинко Олена Сергіївна, викладачка кафедри української мови, психології та педагогіки, PhD (філологія)

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Фоміна Людмила Володимирівна, завідувачка кафедри української мови, психології та педагогіки, кандидатка філологічних наук, професорка.

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше): філологічні та педагогічні дослідження, інноваційні технології.

Контактний телефон +380577077230

Корпоративна пошта викладача lv.fomina1@kntmu.edu.ua.

Консультації: середа 10.00-15.00, ауд. кафедри української мови, психології та педагогіки.

Локація: просп. ХНМУ, головний корпус, 5 поверх, кафедра української мови, психології та педагогіки

Калініченко Ольга Василівна, доцентка кафедри української мови, психології та педагогіки, кандидатка філологічних наук, доцентка.

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше): філологічні дослідження, інноваційні технології,

Контактний телефон +380577077236

Корпоративна пошта викладача ov.kalinichenko@kntmu.ua.

Консультації: понеділок 10.00-15.00, ауд. кафедри української мови, психології та педагогіки.

Локація: просп. ХНМУ, головний корпус, 5 поверх, кафедра української мови, психології та педагогіки

Половинко Олена Сергіївна, викладачка кафедри української мови, психології та педагогіки, PhD (філологія)

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше): когнітивна та етнолінгвістика, психолінгвістика;

<https://scholar.google.com/citations?user=8mABVcAAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Контактний телефон +380997745722

Корпоративна пошта викладача os.polovynko@kntmu.edu.ua

Консультації: четвер 10.00-15.00, ауд. кафедри української мови, психології та педагогіки.

Локація: просп. ХНМУ, головний корпус, 5 поверх, кафедра української мови, психології та педагогіки

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Українська мова (у тому числі за професійним спрямуванням)» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Стоматологія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія».

Опис освітнього компонента (анотація): соціальні, економічні перетворення в Україні не минули й систему вищої освіти. Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту» визначили стратегію розвитку освіти в Україні, пріоритетні напрями та шляхи створення життєздатної системи безперервного навчання і виховання для досягнення високого освітнього рівня, забезпечення можливостей постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації.

Метою вищих навчальних закладів є підготовка спеціалістів вищої кваліфікації, здатних після здобуття відповідної освіти включитися у виробничу діяльність, а також забезпечення їхнього всебічного розвитку, здатних до свідомого суспільного вибору й творчого збагачення культурного потенціалу народу. Освітній компонент «Українська мова (у тому числі за професійним спрямуванням)» є одним зі складових цілісної системи охорони здоров'я, підготовки майбутніх фахівців.

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення освітнього компонента є українська мова професійного спрямування.

Міжкомпонентні зв'язки: освітній компонент «Українська мова (у тому числі за професійним спрямуванням)» базується на основах сучасної української мови, педагогіки, теорії навчання у вищій школі, має зв'язок з такими освітніми компонентами як: «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Соціологія», «Латинська мова та медична термінологія», «Етика».

Освітній компонент належить до нормативних компонентів.

Пререквізити: вивчення освітнього компонента передбачає попереднє засвоєння кредитів із сучасної української мови, латинської мови, іноземної мови.

Постреквізити: основні положення освітнього компонента мають застосовуватися при вивченні фахових освітніх компонентів.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1. Метою вивчення освітнього компонента є: оволодіння здобувачами вищої освіти теорією навчання та освіти, оволодіння сучасними педагогічними технологіями, структурування навчального матеріалу з компонента, видів та

форм навчальних занять, а також методикою оцінювання ефективності пізнавальної діяльності здобувачів, формами та методами навчання.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компонента є: засвоїти основоположні поняття з компонента «Українська мова (у тому числі за професійним спрямуванням)»; усвідомити значимість державної мови в професійному спілкуванні; оволодіти основами фахової мови лікаря-стоматолога; опанувати норми укладання медичних документів.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє опанування освітнього компонента (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностями:

інтегральні:

здатність розв'язувати складні задачі й проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» в професійній діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

СК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

1.3.2. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

1.3.3. Також вивчення цього компонента формує в здобувачів вищої освіти **соціальних навичок (soft skills):** комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проєктів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

Здобувач вищої освіти в період навчання набуває комунікативних навичок, розвиває лідерські здібності, навчається брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, розв'язує педагогічні ситуації та конфлікти, вміє працювати в команді, управляти своїм часом, логічно й системно мислити, має креативні підходи до вирішення завдання.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: <u>221 «Стоматологія»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки (курс):	
		1-й	-й
		Семестр 1-й або 2-й	
		Лекції	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 60	Освітній ступінь: магістр ОПП Стоматологія	0 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	год.
		Лабораторні	
		0 год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	год.
		Індивідуальні завдання: год. Вид підсумкового контролю: залік	

2.1 Опис освітнього компонента

2.1.1. Лекції

Не передбачено навчальним планом

2.1.2. Семінарські заняття

Не передбачено навчальним планом

2.1.3. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування лікарів-стоматологів	2	Розповідь, пояснення	Усне опитування
2	Лексичний аспект професійної мови медиків.	2	Бесіда, презентація	Фронтальне опитування

	Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні медиків-стоматологів			
3	Термінологія у професійному спілкуванні. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології. Особливості української стоматологічної термінології	2	Творчі завдання	Усне опитування
4	Словники в професійному спілкуванні лікарів-стоматологів. Типи словників, їх функції та роль у підвищенні мовленнєвої культури	2	Демонстрація, виступ на задану тему	Письмове опитування
5	Морфологічний аспект медичної професійної мови	2	Презентація	Письмове опитування
6	Синтаксичний аспект професійної мови медиків-стоматологів	2	Презентація	Індивідуальні завдання
7	Підсумкове заняття № 1	2	Розповідь, пояснення	Усне опитування
8-9	Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря-стоматолога	4	Рольова гра, розповідь-пояснення	Доповідь
10	Стилістичний аспект фахової мови медичних працівників, зокрема стоматологів	2	Демонстрація	Усне опитування
11	Науковий стиль у фаховому мовленні лікарів-стоматологів. Структура та види наукового тексту	2	Бесіда	Письмове опитування
12	Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика	2	Ілюстрації	Творчі завдання
13	Вимоги до складання та оформлення адміністративно-канцелярських документів	2	Презентація	Виступ на задану тему

14	Професійна документація лікарів-стоматологів. Особливості її складання та оформлення	2	Ілюстрація, презентація	Письмове опитування
15	Підсумкове заняття № 2	2	Розповідь, пояснення	Усне опитування
	Всього годин	30		

2.1.4. Лабораторні заняття

Не передбачено навчальним планом

2.1.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Українська мова (у т.ч. за професійним спрямуванням) як навчальна дисципліна	4	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	Усне опитування
2	Особливості використання лексичних одиниць у мовленні медиків-стоматологів	4	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	Письмове опитування
3	Сучасний стан і проблеми української стоматологічної термінології	6	Створення мультимедійної презентації	Усне опитування
4	Типові помилки слововживання у мовленні лікарів-стоматологів	4	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів	Письмове опитування
5	Особливості використання самостійних та службових частин мови в текстах	6	Підготувати виступ – презентацію	Усне опитування

	ділових документів		(тема за вибором)	
6	Синтаксичні особливості текстів ділових паперів	4	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	Письмове опитування
7	Особливості спілкування медичних працівників у різних комунікативних ситуаціях	4	Створення мультимедійної презентації	Усне опитування
8	Усне спілкування у сфері професійної діяльності лікаря-стоматолога	6	Підготувати виступ-презентацію (тема за вибором)	Письмове опитування
9	Культура сприймання публічного виступу	4	Створення мультимедійної презентації	Усне опитування
10	Медична професійна мова в історії української літературної мови	4	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів	письмове опитування
11	Структура та види наукового тексту	4	Індивідуальні завдання	Усне опитування
12	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	6	Підготувати виступ – презентацію (тема за вибором)	Письмове опитування
13	Стандартизація медичної(стоматологічної) документації. Культура її оформлення та читання	4	Створення мультимедійної презентації	Усне опитування
	Всього годин	60		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти (далі – ПНД) контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння здобувачами

кожної теми освітнього компонента виставляються оцінки з використанням 5-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Для освітнього компонента, вивчення якого завершується в поточному семестрі та формою його контролю є залік, середній бал за ПНД викладачем кафедри переводиться у 200-бальну шкалу.

Залік з освітнього компонента – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з компонента та передбачає врахування ПНД (табл. 2) та перевірку засвоєння всіх тем з компонента. Оцінка визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для досвітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

3.2. Питання до заліку

1. Мова як суспільне явище. Мова та мовлення в житті суспільства. Функції мови.
2. Літературна мова, її ознаки. Типи мовних норм.
3. Мова професійного спілкування як функціональний різновид сучасної української літературної мови.
4. Медична професійна мова в історії української літературної мови.
5. Поняття про лексику, лексикологію та фразеологію. Слово, його лексичне значення. Принципи класифікації фразеологізмів.
6. Лексика сучасної української мови за її походженням та сферою вживання.
7. Мовні кліше, складені найменування, штампи як фразеологічні вислови номінативного типу.
8. Особливості використання лексичних одиниць у мовленні медичних працівників.
9. Поняття про термінознавство, терміносистему, термінологію, термін. Джерела збагачення термінологічної системи мови.
10. Загальнонаукова, міжгалузева й вузькоспеціалізована термінологія. Медичні терміни, професіоналізми та медичний (стоматологічний) жаргон.
11. Культура терміновживання. Особливості використання термінів-синонімів. Терміни в різних стилях мови.
12. Сучасний стан і проблеми української медичної термінології.
13. Поняття про лексикографію. Енциклопедичні й лінгвістичні словники. Медичні словники та довідники.
14. Роль словників у підвищенні мовної культури медичних працівників.
15. Поняття про морфологію, морфологічні норми.
16. Частини мови як основні морфологічні одиниці, принципи їх класифікації. Морфологічні категорії та синтаксичні властивості самостійних частин мови.
17. Специфіка використання граматичних форм самостійних частин мови в текстах документів.
18. Складні випадки визначення роду та відмінювання іменників.
19. Творення ступенів порівняння прикметників.
20. Специфіка відмінювання й сполучуваності числівників.
21. Особливості використання службових частин мови в текстах документів.
22. Поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць. Головні та другорядні члени речення. Принципи класифікації речень.
23. Складні випадки координації присудка з підметом; керування та узгодження у словосполученнях. Варіанти порушень синтаксичних норм.
24. Особливості побудови простих речень.
25. Типові огріхи, пов'язані з побудовою складних речень.
26. Синтаксичні особливості текстів ділових паперів.
27. Культура мовлення, ознаки, що її характеризують.

28. Мовленнєвий етикет, його історія, структура, види, призначення.
29. Український мовленнєвий етикет як виразник етнічної самобутності, модель універсальної мовної діяльності народу.
30. Особливості етикету офіційно-ділового та наукового спілкування.
31. Культура мовлення медиків як невід'ємна частина лікарської деонтології.
32. Спілкування, його функції. Види, форми, особливості усного спілкування.
33. Поняття про невербальну комунікацію. Невербальні засоби та етикет професійного спілкування.
34. Поняття ділового спілкування. Індивідуальні та колективні форми ділового спілкування.
35. Етикет телефонної розмови. Етичні норми у використанні мобільних телефонів.
36. Дискусія. Форми організації дискусії. Вимоги до поведінки учасників дискусії.
37. Історія ораторського мистецтва.
38. Публічний виступ як жанровий різновид ораторського мистецтва. Культура сприймання публічного виступу.
39. Доповідь, промова, лекція, повідомлення як жанри публічного виступу.
40. Презентація як різновид публічного мовлення.
41. Візитна картка. Правила оформлення візитної картки.
42. Поняття про функціональні стилі сучасної української мови. Типологія стилів (призначення, характерні ознаки, жанрові різновиди).
43. Науковий стиль: ключові ознаки, мовні засоби, підстили та жанри, функціональне призначення.
44. Реферат як форма опрацювання наукової літератури. Анотація і реферат-резюме.
45. Тези. Стаття. Оформлення наукового тексту, цитат, посилань, бібліографії.
46. Рецензія і відгук. Особливості написання.
47. Правила скорочення в наукових і ділових текстах. Технічні правила переносу.
48. Поняття про документ, документацію, документування, діловодство.
49. Класифікація документів.
50. Формуляр документа. Бланк. Загальні вимоги до оформлення реквізитів. Текстові норми ділового стилю.
51. Види особистих офіційних документів. Заява, види заяв.
52. Доручення. Розписка. Вимоги до їх оформлення.
53. Вимоги до складання та оформлення адміністративно – канцелярських документів. Автобіографія.
54. Діловодство у медичних закладах. Основні вимоги до оформлення документації. Типи медичної документації. Особливості її складання й оформлення.

3.3. Контрольні питання

1. Яка роль мови у суспільстві?
2. Які функції мови ви знаєте?
3. Які лексичні одиниці ви знаєте?
4. Що таке термінознавство?
5. Які групи медичної термінології ви знаєте?
6. Що таке мовне кліше?
7. Що таке лексикографія?
8. Які стилі української мови ви знаєте?
9. Які ознаки наукового стилі знаєте?
10. Що таке мовленнєвий етикет?
11. Які є форми організації дискусії?
12. Що таке стаття?
13. Яку роль відіграють словники у культурі медичних працівників?
14. Які є джерела збагачення медичної термінології?
15. Які особливості написання відгуку та рецензії?
16. Що таке формуляр документа?
17. Які є вимоги до складання та оформлення адміністративно-канцелярських документів?
18. Що таке візитна картка?
19. Як оформляються цитати?
20. Як оформляються посилання?
21. Які типи медичної документації ви знаєте?
22. Що таке розписка?
23. Що таке автобіографія?
24. Які є вимоги до оформлення розписки?
25. Які види особистих офіційних документів ви знаєте?
26. Які індивідуальні та колективні форми професійного спілкування?
27. Що таке документ?
28. Що таке спілкування?
29. Які частини мови ви знаєте?
30. Що таке діловодство?

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

Не передбачено навчальним планом

3.5. Правила оскарження оцінки

Відповідно до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету», затверджено наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

(система вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти при вивченні компонента, зокрема реакція викладача на невчасно виконані завдання, пропущені заняття, поведінку в аудиторії, вимог щодо медичного одягу, тощо, окремо зазначити доступність та умови навчання для осіб з особливими освітніми потребами).

Вимоги до освітнього компонента

Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідуватимуть усі практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно з графіком на інформаційному стенді кафедри).

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо в здобувачів вищої освіти виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною адресою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час практичного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано робити конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити запитання викладачеві/-чці – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі вищої освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

1. повага до колег,
2. толерантність до інших та їхнього досвіду,
3. сприйнятливність та неупередженість,
4. здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
5. ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
6. я-висловлювання, коли особистість уникає непотрібних узагальнень, описує свої почуття й формулює свої побажання з опорою на власні думки та емоції,
7. обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість в участі в міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах із предметного профілю.

Охорона праці

На першому занятті з освітнього компонента буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як ним користуватися, тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Здобувачам вищої освіти важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

1. залишати аудиторію на короткий час за потреби та з дозволу викладача;
2. пити безалкогольні напої;
3. фотографувати слайди презентацій;
4. брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

1. їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – у цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
2. палити, вживати алкогольні та навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
3. нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
4. грати в азартні ігри;
5. наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення й території);
6. галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра української мови, психології та педагогіки підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність у академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук. Успішне опанування освітнього компонента вимагає дотримання засад академічної доброчесності. Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації НАЗЯВО (від 29.10.2019 р. протокол № 11) в ХНМУ запроваджено систему розвитку академічної доброчесності, основні положення якої розміщено на сайті ЗВО: Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf); Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (<https://knmu.edu.ua/wp->

content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. № 195); Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 371) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_magistr.pdf) Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. ХНМУ підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Стечак Г. М. Фахове мовлення лікаря: практикум. Львів: ЛНМУ, 2024. 123 с.
2. Стечак Г. М. Фахове мовлення лікаря: збірник тестових завдань для поточного контролю. Львів: ЛНМУ, 2024. 81 с.
3. Голод Р.Б. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посібник. Івано-Франківськ: Видавництво ІФНМУ, 2023. 212 с.
4. Караман С.О. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посібник для ВНЗ. Київ: Літера ЛТД, 2023. 544 с.
5. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник, за програмою МОН]. 5-те видання. Київ: Алерта, 2022. 696 с.
6. Посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III – IV рівнів акредитації. Чернівці: Видавництво БДМУ, 2021. 177 с.

Допоміжна

1. Козаченко Г. В. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посібник. Київ: ВСВ «Медицина», 2021. 336 с.
2. Лисенко Н.О. Культура наукової мови: навч. посібник. Харків: Тім Пабліш Груп, 2021. 224 с.
3. Микитюк О. Р. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма: навч. посібник. 2-ге вид., доповн. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2021. 440 с.
4. Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і для кожного. Київ: Либідь, 2021. 360 с.

Словники

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови: з дод. і допов. Київ. Ірпінь: ВТФ Перун, 2005. 1728 с.
2. Новий словник іншомовних слів: близько 40000 сл. і словосполучень. Київ: АРІЙ, 2008. 672 с.
3. Чумак В. В. Український орфографічний словник: близько 174 тис. слів; за ред. В. Г. Скляренка. К.: Довіра, 2008. 997 с.

Онлайн-ресурси для самоперевірки:

1. Тренажер з правопису української мови – <https://webpen.com.ua>
2. Онлайн-ресурс «Неправильно – правильно» – <http://nepravylno-pravylno.wikidot.com>
3. Онлайн-ресурс «Як пишеться?» – <https://yak-pyshetsya.com>
4. Тестування рівня володіння українською мовою – <https://moymova.in.ua/exam/testuvannya-z-ukrainskoi-movi>
7. Шутак Л.Б. Культура усного спілкування медичного працівника: навч.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Український правопис – <https://2019.pravopys.net>
2. Український орфографічний словник. URL: www.rozum.org.ua
3. Онлайн-курс «Мовити» – <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/4768>
4. Онлайн-курс «Мотиви» – <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/1696>
5. Курси «Є-мова» – <https://emova.org.ua/courses/>
6. Освітній хаб «Сучасна українська мова» – <https://eduhub.in.ua/courses/suchasna-ukrajinska-mova>
7. Український інститут розвитку мови – <https://uied.org.ua/2022/02/5158/>
8. Мовний курс «Єдині» – <https://yedyni.org>
9. Лайфхаки з української мови – <https://ukr-lifehacks.ed-era.com>
10. Наукова бібліотека ХНМУ – <https://libr.knmu.edu.ua>
11. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
12. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка – <https://korolenko.kharkov.com>
13. Мова. Лінгвістичний портал. URL: www.mova.info
14. Нормативно-директивні документи МОЗ України – <https://mozdocs.kiev.ua/?nav=8>

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

1. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями й дискримінацією в ХНМУ https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf

2. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Харківському національному медичному університеті
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf
3. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf
4. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf
5. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv22.pdf
6. Інклюзивна освіта:
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/polog_org_incl-suprov.pdf
7. Академічна доброчесність:
<https://knmu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>